

मेरा इस्लामी दाजु-भाई र दिदी बहिनीहरू! अल्लाह तपाईंहरू माथि दया गर्नु! स्मरण रहोस्! हामी माथि चार वटा कुराहरूको जानकारी प्राप्त गर्नु एकदमै अनिवार्य छ :

❶ **पहिलो कुरो: ज्ञान:** अर्थात अल्लाहको बारेमा उनका दूत (रसुल) मोहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम (अर्थात उहाँ माथि अल्लाहको दया र सलाम होस्) को बारेमा तथा इस्लाम धर्मको बारेमा ज्ञान प्राप्त गर्नु । किनकि बिना ज्ञान र जानकारीको अल्लाहको इबादत (पूजा) गर्नु अवैध छ । किन भने जुन व्यक्ति बिना ज्ञान प्राप्त गरेर अल्लाहको इबादत गर्छ त्यो पथ भ्रष्टतामा डुब्छ । र उसले ईसाई (क्रिश्चियन) जस्तो कार्य गर्छ ।

❷ **दोस्रो : व्यवहार:** अर्थात जुन व्यक्तिले जानकारी प्राप्त गरे पछि त्यही अनुसार व्यवहार गर्दैन भने त्यो यहूदी जस्तो कार्य गर्छो । किन भने तिनीहरूले ज्ञान प्राप्त गरी त्यस ज्ञान अनुसार व्यवहार गरेका थिएनन् । र शैतानका बहानाहरू मध्ये एउटा बहाना यो पनि छ कि उ मनुष्यको दिमागमा यो कुरा हाल्छ कि त्यो आफ्नो अज्ञानताको कारणले अल्लाह समक्ष क्षाम्य हुने छ यसैले गर्दा त्यो मनुष्यलाई ज्ञान प्राप्त गर्नबाट घृणा दिलाउँछ । र उल्ले यो थाहा पाएन कि जुन मान्छेको लागि ज्ञान प्राप्त गर्नु सम्भव थियो तर उल्ले प्राप्त गरेन त उस माथि प्रमाण (हुज्जत) कायम भयो । र यसै खालको निहुँ आदरणीय नूह अलैहिस्सलामको समुदायको थियो " **उनीहरूले आफ्ना कानमा औलाहरू हाली लिए र शरीरलाई लुगाले छोपी लिए** " ताकि उनीहरूमाथि प्रमाण (हुज्जत) कायम न होस् ।

❸ **तेस्रो : निम्तो दिनु :** (जति धर्म ज्ञान प्राप्त गरेको हो त्यस तर्फ अर्कोलाई निम्तो दिनु) किनकि ओलमा (धर्मगुरु) र इस्लाम तर्फ निम्तो दिनेहरू नबीहरूका उत्तराधिकारी छन् । र अल्लाह तआलाले बनी इस्राईल (यहूदी) लाई धिक्कार गर्नु भएको छ किनकि " **उनीहरू एक अर्कांलाई गरीरहेको बुरो कार्यबाट मनाही गर्दैन थिए, उनीहरूले गरेका कार्य वास्तवमा खराब थियो** " । निम्तो र शिक्षा दुबै फर्ज किफाया छन् अर्थात यदि पर्याप्त संख्यामा केही व्यक्ति यस कार्यलाई गर्छन भने कसैलाई पाप लाग्दैन, र यदि सबैले छाडेका छन् भने सम्पूर्ण व्यक्तिहरू पापमा बराबर हुनेछन ।

❹ **चौथो : कष्टमाथि धैर्य गर्नु:** अर्थात ज्ञान प्राप्त गर्नुमा, त्यस अनुसार व्यवहार गर्नुमा र त्यस तर्फ निम्तो दिनुमा जति पनि कष्ट तथा कठिनाई आओस् त्यसमाथि धैर्य र संतोष गर्नु ।

अज्ञानताको अनुमोदन गर्नको लागि र अनिवार्य शिक्षा-दिक्षालाई सजिलो पार्नको निमित्त यस सानो पुस्तकमा इस्लामी शिक्षाको सम्बन्धमा खास खास समस्याहरू वर्णन गरेको छु । साथै महान ग्रन्थ कुरआनका अन्तिम तीन भागको विश्लेषण पनि गरिएको छ किनकि यी तीनै भागलाई धेरै मात्रामा पढिन्छ । र जुन कुरालाई पूर्ण रूपमा पाउनु गाह्रो होस् त्यसको अत्याधिकलाई पनि छाड्नु राम्रो होइन ।

यसमा प्रत्येक कुरालाई छोटकरीमा बयान गरेको छु, र मात्र नबी सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमबाट शुद्ध रूपले प्रमाणित कुराहरूलाई नै उल्लेख गरेको छु । परिपूर्णताको दावी त छैन, किनकि परिपूर्णता मात्र अल्लाह तआलाको लागि खास हो, बरु यो निम्न योग्यता तथा तल्लो भागको जानिफकारको तर्फबाट एउटा प्रयास हो, यसमा जुन कुरा शुद्ध र सत्य छ भने त्यो अल्लाहको तर्फबाट हो, र जुन गलत एवं मिथ्या छ भने त्यो मेरो र शैतानको तर्फबाट हो र अल्लाह तथा उनका दूत त्यसबाट टाढा छन् । अल्लाह त्यस्तो मान्छेमाथि दया गर्नु जुन हाम्रो दोष र गल्ती हामीलाई देखाउँछ ।

अल्लाहसँग दुआ छ कि जुन व्यक्तिले पनि यस पुस्तकको संकलन गर्नमा, यसलाई प्रकाशित तथा वितरण गर्नमा सहयोग पुऱ्याएको छ भने उसमाथि दया गर्नु र जुन मान्छे यसलाई पढ्छ तथा अर्कोलाई सिकाउँछ भने त्यसमाथि पनि दया होस्, हे अल्लाह! उनीहरूबाट यसलाई स्वीकार गर्नुस् र उनलाई राम्रो प्रतिफल बाट सम्मानित गर्नुहोस् ।

र अल्लाह तआला नै सर्वाधिकार ज्ञानी हुनुहुन्छ, तथा उहाँको दया र शान्ति होस् नबी मोहम्मद माथि, र उनका सन्तान तथा साथीहरूमाथि ।

इस्लामी दुनियाका विद्वान र छात्रहरू मध्ये एक समूहले यस किताबको प्रशंसा गरेको छ ।

अधिक जानकारी, वा किताब माग्नको लागि वा कुनै सल्लाह दिने हेतु: साइट / www.tafseer.info ईमेल/ np@tafseer.info

प्रथम संस्करण: १४३२ हि.

► इमाम बुखारीले भन्नुभो: " जहिले देखि मैले यो जानकारी प्राप्त गरें कि कसैको पिशुनता र चुक्ली गर्नु हराम छ मैले कसैको पिशुनता र चुक्ली आज सम्म गरेन, र म यो आशा लिएर मर्नेछु कि अल्लाह म सित कसैको चुक्लीको बारेमा हिसाब किताब लिनु हुनेछैनन् " ।

► नबी सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नुभो: " **जुन व्यक्ति प्रत्येक नमाज पश्चात आयतुल्कुर्सी पढ्ने गर्छ त मरे पछि ऊ स्वर्गमा प्रवेश हुनेछ** " । इमाम इब्नुलकैय्म भन्नुहुन्छ: " **शैखुल् इस्लाम इमाम इब्ने तैमियाले भन्नुभो: प्रत्येक नमाज पश्चात मैले आयतुल्कुर्सी पढ्नु छाडेन, अँ यदि बिर्सै वा कुनै कारणले** " ।

❶ ज्ञान र व्यवहार पश्चात, यस तिर अरूलाई निम्तो दिनु अनिवार्य छ र आफुलाई यसको पूण्यबाट बंचित न राख, र अरूलाई यस भलाईबाट टाढा न राख । नबी सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नुभो:

" **जसले कसैलाई कुनै भलो कार्यमा लगायो त उसलाई त्यो कार्य गर्ने जस्तो पूण्य मिल्नेछ** " । फेरि भन्नुभो:

" **तिमीहरू मध्ये सब भन्दा राम्रो मान्छे त्यो हो जो कुरआन सिक्छ र अरूलाई सिकाउँछ** " । र एउटा

अर्को हदीसमा भन्नुहुन्छ: " **म तर्फबाट एउटा आयत पनि सुनेर अरू सम्म त्यसलाई पुगाउने गर** " (बुखारी र मुस्लिम) । र भलाई जत्रो तिमी फिँजाउँदैछौ तिमीो लागि पूण्य त्यती नै बढी र ठूलो हुन्छ र तिमीो पूण्य यस जीवनमा र मर्नु पश्चात पनि बाकी रहनेछ । नबी सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नुहुन्छ:

" **मनुष्यको मृत्यु पश्चात उसका सबै कार्यहरू समाप्त भइहाल्छन्, अँ तीन वटा यस्ता कार्यहरू छन जसको पूण्य उसलाई मिल्ने गर्छ: उसले जारी रहने दान गर्छो, वा यसतो ज्ञान छाड्यो जसबाट लाभ प्राप्त भइरहेछ वा सदाचारी पुत्रलाई छाड्यो जो आमा बुबाका लागि दुआ गर्छ** " (मुस्लिम) ।

प्रकाश: हामी प्रत्येक दिनमा १७ पटक भन्दा बढी मात्रामा सूरह फातिहा पढ्छौ र यसमा हामी यस्तो समुदायबाट शरण चाहन्छौ जुनमाथि अल्लाहले क्रोध र धिक्कार गर्नुभएको हो र जुन समुदाय पथभ्रष्ट भएकाछन् फेरि हामी उनीहरूको कार्यमा समानता गर्दौं: ज्ञान प्राप्त गर्छौ तर त्यस बमोजिम कार्य गर्दैनौ । त यसमा हामी याहुदको समानता गर्छौ जसमाथि अल्लाहको धिक्कार भएको थियो । यसै गरी ज्ञान प्राप्त गर्दैनौ र अज्ञानतामा परेर व्यवहार गर्दौं र यसमा पथभ्रष्ट क्रिश्चियनको समानता हामी गर्दौं !!

हामी अल्लाह सित दुआ गर्दौं कि अल्लाह हामी र तिमीलाई लाभदायक ज्ञान र सदकर्म प्रदान गर्नु । र सबै प्रकारको ज्ञान मात्र अल्लाहमा नै निहित छ, र अल्लाहका दरूद, शान्ति, सलाम हाम्रा सरदार र मुख्या र मायालु दूत मुहम्मदमाथि होस् र उनका परिवार र सम्पूर्ण साथीहरूमाथि ।